

Rapporten præsenterer resultaterne fra evalueringen af 'Pitstop', som er et tilbud til ikke-uddannelsesparate unge i Varde Kommune. Evalueringen viser, at de unge har fået et stort personligt og socialt udbytte og giver udtryk for, at det 20 uger lange forløb har haft stor betydning for deres fremtid. Medarbejderne fremhæver det transfaglige samarbejde som en forudsætning for at kunne give de unge et tilbud af høj kvalitet.

Evaluering af Pitstop

Transfaglighed i et
ungeperspektiv

Marts 2013

Anna-Maj Stride Geyti
University College Lillebælt

Indholdsfortegnelse

Læsevejledning	2
Del 1: Kort notat vedr. Pitstops resultater	3
Konklusion	3
Udvikling i forløbet	3
Transfaglighed – en forudsætning for succes	3
Opmærksomhedspunkter	4
Del 2: Kvalitativ evaluering af projekt 'Pitstop', Varde Kommune	5
Indledning.....	5
Pitstops målgruppe.....	5
De unges udbytte: styrkede sociale og personlige kompetencer	7
Dagligdagen	7
Almendidaktiske principper.....	8
Lyst og krav	8
Selvdisciplinering til samfundsdeltagelse.....	8
Metoder.....	8
De voksne er rollemodeller	8
Fokus på elevernes styrker	9
"Åt have hjertet med" som professionel.....	9
Transfaglighed	10
Fremtiden for projektet: fokus på udvidet samarbejde.....	11
Konklusion	12
Del 3: Om projekt Pitstop	14
Projekt <i>Transfaglighed i et ungeperspektiv</i>	14
Formål med projekt <i>Transfaglighed i et ungeperspektiv</i>	14
Del 4: Om evaluering af projekt Pitstop.....	15
Evalueringemetodik	15
Bilag: Status på effektmål januar 2013	16

Læsevejledning

Varde Kommune deltager i projekt *Transfaglighed i et ungeperspektiv* med udviklingen af et tilbud til 15-17 årige ikke-uddannelsesparate unge. Tilbuddet består af et 20 uger langt forløb og huses af ungdomsskolen i Varde. Projekt *Transfaglighed i et ungeperspektiv* støttes af Region Syddanmarks uddannelsespulje og er en del af udmøntningen af Syddansk Uddannelsesaftale. Et af formålene med Syddansk Uddannelsesaftale er at løfte den politiske målsætning om at 95 % af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse. Projektet evalueres af Anna-Maj Stride Geyti, Forskning & Innovation, University College Lillebælt. Rapporten samler op på evalueringsresultaterne. Rapportens forskellige dele præsenteres i nedenstående:

Del 1: Kort notat vedr. Pitstops resultater er en kort gennemgang af de resultater, som projektet har opnået i løbet af de to første forløb, der er blevet gennemført i projektperioden. Resultaterne er dels baseret på en kvantitativ evaluering af elevernes gennemførelse og overgang til uddannelse og arbejde og dels en kvalitativ evaluering af medarbejdernes og elevernes oplevelse af projektet. Notatet indeholder også tre opmærksomhedspunkter, som er baseret på evalueringsresultater og som anbefales at arbejde efter, hvis Pitstop implementeres i Varde Kommune, når midlerne fra Region Syddanmarks uddannelsespulje udløber.

Del 2: Kvalitativ evaluering af projekt Pitstop, Varde Kommune er for læseren, der er interesseret i en dybere indsigt i hvordan projektet arbejder med at gøre de unge uddannelsesparate, og hvad eleverne fortæller om deres udbytte af at deltage i projektet. Denne del af rapporten præsenterer en analyse af de fokusgruppeinterviews, der er blevet gennemført med elever og medarbejdere fra Pitstop, og dermed resultaterne af den kvalitative evaluering. De elever, der deltog i fokusgruppeinterviewene, var alle meget glade og taknemmelige for at have deltaget og giver udtryk for, at det har haft stor betydning for deres fremtid. Medarbejderne fremhæver det transfaglige samarbejde som en forudsætning for at kunne give de unge et forløb af høj kvalitet.

Del 3: Del 3: Om projekt Pitstop opsummerer formålet med projektet og hvordan projektet er en del af det større projekt *Transfaglighed i et ungeperspektiv*.

Del 4: Del 4: Om evaluering af projekt Pitstop giver en indføring i formålet med evalueringen og den valgte evalueringsmetodik.

Del 1: Kort notat vedr. Pitstops resultater

Konklusion

Projektet formår overordnet set at gøre målgruppen af 15-17-årige ikke-uddannelsesparate unge klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

De unge, der starter på Pitstop, bliver erklæret ikke-uddannelsesparate, fordi de mangler personlige og sociale kompetencer. Deres faglige kompetencer er generelt gode nok til at starte på en ungdomsuddannelse. De unge, der gennemgår et forløb hos Pitstop fortæller, at de har fået boostet deres sociale og personlige kompetencer, så de føler sig klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

Der eksisterer ikke lignende tilbud i Varde Kommune, der fokuserer på denne målgruppe.

Udvikling i forløbet

Pitstop har gennemført to forløb i perioden januar – december 2012. I alt har 28 elever været tilmeldt. Heraf har 21 elever gennemført et forløb (13 piger og 8 drenge). Af de 21 er de 16 påbegyndt anden form uddannelse eller arbejde; tre har fået forlænget deres ophold på PitStop; en er flyttet fra kommunen og en er pt. uafklaret med hvad hun vil. Syv elever er påbegyndt et forløb uden at fuldføre. På første hold skyldes dette primært, at disse elever faldt udenfor målgruppen af 15-17 årige med svage sociale og personlige kompetencer, og tilbuddet ikke kunne matche deres behov. Undervejs i projektperioden er der blevet arbejdet med at styrke samarbejdet med Ungdommens Uddannelsesvejledning i Varde Kommune (UU) omkring visiteringsprocessen. I januar 2013 har Pitstop startet et nyt 20-ugers forløb op med 16 elever (se bilag: *Status på effektmål januar 2013*).

Hvis man sammenligner de to afsluttede forløb, kan der ses en positiv progression i forhold til, at flere af eleverne søger ind på en ungdomsuddannelse. Dette kan skyldes, at projektet undervejs har fået præciseret, hvem der er målgruppen, dvs. hvem der kan profitere af et 20-ugers forløb, og at der er etableret et tættere samarbejde med UU omkring visiteringen af unge til tilbuddet. Desuden forfiner og udvikler projektet forløbets indhold undervejs i overensstemmelse med elevernes ønsker og behov og medarbejdernes erfaringer for hvad, der virker godt.

Det er en forudsætning for projektets succes, at det er netop målgruppen af 15-17 årige med svage personlige og sociale kompetencer, der visiteres til Pitstop. Projektet kan ikke på 20 uger og med de nuværende metoder gøre ikke-uddannelsesparate unge med mere komplekse problemstillinger klar til en ungdomsuddannelse. Disse unge skal visiteres til et af kommunens andre tilbud.

Transfaglighed – en forudsætning for succes

Det er også afgørende for projektets succes med at gøre eleverne uddannelsesparate, at medarbejdere fra Pitstop og Varde Kommunes UU har et tæt samarbejde. UU fungerer som nøglepersoner i forhold til at visitere unge, som kan profitere af forløbet. Omvendt fungerer medarbejderne fra Pitstop som nøglepersoner i forhold til UUs vejledning af den unge. De kan støtte den unge i at holde fast i deres ønsker og planer og kan hjælpe både uu-vejlederen og den unge i at vurdere hvilke muligheder, der både er attraktive og realistiske for den unge.

Et vigtigt indsatsområde er samarbejdet med de aftagende uddannelser. Erfaringerne fra første hold viser, at der desværre er flere unge, der er stoppet på deres ungdomsuddannelse igen. Dette viser, at de unge fortsat har behov for støtte, når de er startet på en ungdomsuddannelse. Elevinterviewene viser, at eleverne forventer, at Pitstop hjælper dem, fordi de har særlige udfordringer, men at når de skal til at starte på en ungdomsuddannelse, så er de igen alene om at skulle klare sig igennem. Der er derfor et behov for at udvikle metoder i samarbejde med de aftagende institutioner til at gøre det tydeligt for de unge, hvilke støtteforanstaltninger som f.eks. studievejledere, mentorordninger og lektiecaféer, som de kan gøre brug af undervejs i deres ungdomsuddannelse for at forhindre et frafald.

Pitstop samarbejder allerede med ungdomsuddannelser og virksomheder i kommunen om undervisningsforløb på Pitstop samt brobygning og erhvervspraktik. Der er sat mål om at intensivere dette samarbejde i fremtiden, bl.a. i forhold til netop at styrke samarbejdet om at undgå frafald på ungdomsuddannelserne. På denne måde har projektet formået at systematisere et nyt, transfagligt samarbejde om de unge i Varde Kommune i arbejdet med at gøre dem uddannelsesparate.

Opmærksomhedspunkter

- Samarbejdet med andre aktører på ungeområdet i kommunen bør intensiveres. Dette gælder både nuværende samarbejdspartnere i projektet og andre kommunale tilbud og forvaltninger. De forskellige ungeaktører i kommunen bør have større kendskab til hinanden for at sikre koordination og sammenhæng i ungeindsatsen dels for at sikre, at den unge får det mest relevante tilbud, der matcher den unges behov og dels for at undgå dobbeltindsatser sat i værk af flere aktører omkring den unge.
- For at undgå frafald når den unge er startet på en ungdomsuddannelse, anbefales det, at samarbejdet med de aftagende institutioner udvikles med henblik på at udvikle metoder til at lette overgangen til ungdomsuddannelserne og gøre det tydeligt, hvilke støtteforanstaltninger den unge kan trække på i sin tid på ungdomsuddannelsen.
- Projektet skal bibeholde en forholdsvis homogen målgruppe. Pitstop er et tilbud, der har 20 uger til at gøre de unge uddannelsesparate. Pitstop kan arbejde med at booste de unges personlige og sociale kompetencer, så de er klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, men kan ikke flytte unge med større problematikker.

Del 2: Kvalitativ evaluering af projekt 'Pitstop', Varde Kommune

Jeg fik bedre selvtillid, gode venskaber, gode minder. Det har hjulpet virkelig meget. Da jeg gik i 10. sidste år, der lavede jeg ikke noget, fordi jeg ligesom havde de der problemer, jeg følte ikke, jeg blev til en skid alligevel og sådan noget. Men så efter jeg kom herover, blev det sådan meget bedre. Vi trænede en del. Det hjalp jo også på humøret, og sådan noget. Og ja... Lige nu har jeg overhovedet ikke problemer med psykiske dårlige tanker om mig selv og alt muligt. (Maria)

Indledning

Udsagnet tilhører en af pigerne, som har været igennem andet forløb på Pitstop. Hendes udsagn er eksemplarisk for, hvordan eleverne omtaler deres udbytte af forløbet. Denne del af rapporten udfolder elevernes oplevelser og medarbejdernes erfaringer for at give et indblik i elevernes udbytte og de metoder og principper, som medarbejderne lægger til grund for deres arbejde.

Projekt 'Pitstop' i Varde Kommune er en indsats sat i værk i lyset af den politiske målsætning om at 95% af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. Projektet er et tilbud til unge – primært 16-17-årige – som er blevet erklærede ikke-uddannelsesparate.

Projektet er blevet evalueret både kvalitativt og kvantitativt. De kvalitative resultater, som præsenteres her, bygger dels på to fokusgruppeinterviews med i alt seks unge, som gennemførte Pitstops andet forløb og dels på et interview med medarbejdere fra Varde Kommune med relation til projektet: projektkoordinatoren, som har den daglige gang med de unge, en UU-vejleder, lederen af UU, lederen af ungdomsskolen, som huser Pitstop samt projektlederen på Varde Kommunes overordnede ungeindsats.

Evalueringen søger at svare på, hvordan projektets professionelle deltagere oplever at transfaglighed kan øge kvaliteten i arbejdet med uddannelsesparate, samt hvordan de unge vurderer deres eget udbytte af at indgå på forløbet.

I det følgende er både unge og medarbejdere blevet citeret for at dokumentere resultaterne af evalueringen. De unges navne er ændrede for at anonymisere de unge.¹ Medarbejderne er nævnt ved titler.

Pitstops målgruppe

Pitstops målgruppe kommer fra grundskolen, 10. kl. og efterskoler. De tilhører gruppen af unge, der oplever at starte på flere forskellige ungdomsuddannelser eller kommunale tilbud uden at gennemføre, fordi de mangler sociale og personlige kompetencer. Disse unge er i risiko for aldrig at få fodfæste i uddannelsessystemet.

Nogle af de unge, der deltog i interviewene, har haft et frafald fra 10. kl. og efterskole eller fra en ungdomsuddannelse inden de startede på Pitstop. Andre er blevet erklæret ikke-uddannelsesparate efter 9. eller 10. klasse. Ifølge medarbejderne er Pitstops målgruppe unge, der faglig er godt med, men som ikke er blevet erklæret uddannelsesparat pga. manglende personlige og sociale kompetencer:

¹ Velvidende at gruppen af de unge er så lille, at de vil kunne blive genkendt af de medarbejdere, der har været tæt på dem i dagligdagen. Dette der er blevet taget højde for i udvælgelsen af citater af hensyn til de unge.

Unge, der kan profitere af det her forløb, det er unge vi kan se gå i uddannelse om 20 uger, når de har fået et boost på de personlige og sociale kompetencer. (...) Det er unge, som er rimelig godt gående, men som har sår på sjælen. Det er dem, jeg oplever rykker mest hernede. (UU-vejleder).

Sociale og personlige kompetencer er afgørende for at det lykkes den unge at koble sig til det sociale fællesskab på en ungdomsuddannelse, der sikrer tilknytning til uddannelsen og modvirker frafald, hvilket flere af de unge italesætter i interviewene efter selv at have erfaret det under og efter forløbet på Pitstop:

Man behøver ikke være mega social, men man bliver nødt til at være lidt social, det gør man helt klart. Det går ikke at bare sidde og være sig selv, fordi så får man det ikke godt på skolen. Det gør man ikke (Maria)

Jeg synes, at det er vigtigt, at man er med i fællesskabet, fordi så har man det bedre i klassen. I stedet for at man sidder for sig selv... Så får man bare ikke lyst til at stå op om morgenen, hvis det er tilfældet. Jeg er bedre til at være social nu, end før. Og... det har hjulpet rigtig meget. Jeg snakker med folk nu, og vi laver ting sammen. (Simon)

De unge fortæller, at de er startet, fordi de har haft personlige problemer som f.eks. lavt selvtillid og generthed, der har hæmmet dem i en grad, at de har vanskeligt ved at slutte sig til et socialt fællesskab. De er usikre på sig selv og har det svært ved at være sammen med mange mennesker:

Det var ikke så slemt at starte på ungdomsuddannelsen som at starte på Pitstop. Jeg tror, man har fået mere selvtillid, så hjælper det så med at man kunne starte med noget nyt. (Phillip)

Sophie fortsætter:

Man turde i hvert fald gå hen, tage det første skridt og sige: "Goddag, jeg hedder Sophie. Hvad hedder du? Må jeg sidde ved siden af dig?" Det havde jeg aldrig turdet før, på nogen som helst måde. (Sophie)

Andre fortæller, at de var skoletrætte og trængte til et pusterum og nogle har haft behov for at få brudt usunde vaner og få en rutine i at stå op om morgenen, møde til tiden og give besked, hvis man ikke kommer.

Vi havde alle en eller anden ting, og det var jo derfor vi startede dernede. Altså, jeg f.eks. havde ikke noget arbejde og havde ligget derhjemme i et halvt år, altså... Kunne ikke finde noget arbejde og havde egentlig heller ikke lyst til at have noget arbejde. Havde bare lyst til at sove. (Maria)

Hvis man skal gå på en uddannelse, så skal man kunne komme op om morgenen og møde op, altså det er jo vigtigt, at man møder op, at man ikke bliver væk. Øhm, og tage sig sammen i skolen. Altså ikke noget med at fjolle og sove i timerne. Og sådan noget, hvilket jeg har gjort meget. Det vil jeg gerne indrømme. Men det sker sgu ikke mere. Jeg laver mine ting nu. Og jeg tager mig sammen og prøver så godt, jeg kan. Godt nok ender det med lidt fjollerier en gang imellem, men jeg får lavet mine ting (Emma).

De unge nævner ikke selv faglige problemer som årsagen til at de ikke er uddannelsesparate.

Det anbefales, at projektet bibeholder en forholdsvis homogen målgruppe. Pitstop er et tilbud, der har 20 uger til at gøre de unge uddannelsesparate. Pitstop kan arbejde med at booste de unges personlige og sociale kompetencer, så de er klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse og kan blive der, men kan ikke flytte unge med større problematikker, hvilket erfaringer fra det første hold viser.

De unges udbytte: styrkede sociale og personlige kompetencer

Eleverne fortæller, at de oplever at de rykker meget personligt og socialt i de 20 uger, der går på Pitstop. De får bedre selvtillid og lærer at se mere positivt på tingene. De får et større personligt mod, f.eks. til at stå frem og stå fast ved deres egne meninger og til at lade være med at spekulere så meget over, hvad andre tænker og mener om dem.

Jeg har fået det bedre med mig selv. På Pitstop var de gode til ligesom at forklare mig, at når jeg klarede nogle ting, så skulle jeg også være stolt af at jeg havde gjort det. I stedet for bare at se på de fejl, jeg havde kommet til at lave mens jeg gjorde det. (...) Der skal mere til at vælte mig, end der skulle før. Altså førhen var det bare små kommentarer om enten mit udseende eller personlighed eller sådan et eller andet. Nu skal der sådan lidt mere til, før at jeg rammer den grænse, hvor jeg ikke kan mere. Nu prøver jeg bare at ignorere det. Og så lade de idioter være idioter. (Katrine)

De unge, fortæller, at de er blevet mere hverdagsparate og har fået hjælp til at opbygge nye, sunde vaner:

Altså, jeg har fået en masse gode ting ud af det. Jeg har fået det bedre med mig selv. Jeg har også lært at lave mad. Der var nogen, der kunne lave mad i forvejen, jeg kunne nok ikke så godt. Nu laver jeg mad, hvis min mor ikke gider. Jeg er begyndt at motionere igen, jeg har fået virkelig mange ting ud af det. Jeg har fået lidt mere selvtillid. Jeg tør at være blandt folk... jeg har i hvert fald fået det bedre med det. (...) Jeg kan komme op om morgenen nu. Jeg havde det så godt på Pitstop, så det var meget nemt at komme op om morgenen. Det kan jeg stadig (...) Jeg er også blevet mere positiv, det har gjort en kæmpeforskel i hvordan jeg ser på tingene. (Simon)

Socialt fungerer de også bedre. De fortæller, at de er blevet mere udadvendte og har oplevet at blive en del af et fællesskab med nye venner. Mange er tidligere blevet mobbet og har stået udenfor, men her er det lykkedes at bygge et inkluderende fællesskab op, hvor omgangstonen er god, og hvor man kan tale om problemerne undervejs og acceptere hinandens forskelligheder.

Eleverne fremhæver netop disse sociale og personlige kompetencer, når de bliver spurgt, hvad det kræver for at være uddannelsesparat, og føler selv, at de nu er meget bedre rustet til at begynde på en ungdomsuddannelse.

På trods af at eleverne ikke er der pga. faglige problemer, efterlyser de mere undervisning i dansk, engelsk og matematik. Pitstop forsøger at honorere dette ved at sætte timetallet op. Eleverne gør opmærksom på, at det er meget vigtigt at lærerne er dygtige til at differentiere undervisningen og gøre den relevant for netop den ungdomsuddannelse, som den enkelte elev er på vej i mod.

Dagligdagen

Der er to medarbejdere, Kræn og Malene, som er sammen med de unge til daglig. Dagen starter med fælles morgenmad, der skal give energi til resten af dagen. Herefter er der to timers undervisning i dansk, matematik eller engelsk. Nogle gange er der eksterne undervisere inde og tale med eleverne om f.eks. rygestop, sex & sundhed, budgetlægning og misbrug. Efter frokosten træner eleverne og kl. 14 har de fri. Eleverne fremhæver, at især træningen har stor betydning for deres energiniveau og positive selvværd. Samtidig understøtter det fællesskabsfølelsen, fordi man træner sammen, har det sjovt sammen og fordi ingen griner ad en. Eleverne er også på temadage ude af huset sammen med Kræn og Malene. Desuden er der indlagt brobygningsforløb til nogle af ungdomsuddannelserne i Varde Kommune samt erhvervspraktik hos lokale virksomheder.

Almendidaktiske principper

Pitstop kan betragtes som et stykke pædagogisk udviklingsarbejde, der forsøger at skubbe primært på elevernes personlige og sociale udvikling. Bag dette arbejde kan identificeres en række almentdidaktiske principper, der former relationen mellem medarbejderne og eleverne og de aktiviteter og indsatser, medarbejderne sætter i værk. Almendidaktiske principper dækker over medarbejdernes holdninger til elevernes demokratiske dannelse og samfundsdeltagelse.

Lyst og krav

Et almentdidaktisk princip er ønsket om at bevidstgøre eleverne om balancen mellem at lade sig drive af egen motivation og lyst og samtidig honorere de krav, der stilles til deltagelse i fællesskabet og dermed også, at det enkelte individ må acceptere at kunne udsætte egne behov. Det kan f.eks. handle om at møde til tiden og deltage i aktiviteterne, selvom man ikke lige har lyst her og nu. Det kan også handle om at deltage i bordækning, oprydning og andre daglige pligter. I forhold til motivation og lyst handler det om at lære at "mærke efter" i forhold til, hvad den unge selv har lyst til fremfor at lade sig styre af andres meninger og forventninger.

Selvdisciplinering til samfundsdeltagelse

Et andet almentdidaktisk princip er at både medarbejdere og elever har et ansvar for at bidrage til et respektfuldt og inkluderende miljø, hvor man tager ansvar for hinandens velbefindende og anerkender hinandens forskelle. Et sådant miljø forudsætter, at de unge skal lære at disciplinere både sig selv og hinanden til at kunne deltage i fællesskabet - og på sigt samfundet. Dette operationaliseres f.eks. ved at inddrage eleverne i diskussionen om acceptabel opførsel og regler for deltagelse i fællesskabet:

Vi skulle lave regler for hvordan vi syntes det skulle være. Der fik vi op, at vi syntes ikke, at der skulle være nogen mobning eller seen ned på. Og det var ligesom om, at det bare var noget, som alle de bare var enige om. Igen det der med... Vi har stort set alle sammen haft det... dårligt med os selv, før vi kom hertil. Og så derfor tror jeg, vi var meget enige om, at vi skulle prøve at lave om på det. Øh... og så snakke ordentligt til hinanden. (Katrine)

Eleverne skal desuden kunne forstå og anerkende samfundets forventninger om at den unge arbejder med egen uddannelsesparathed og gennemfører en ungdomsuddannelse, fordi den dominerende sociale norm er, at dette anses som det bedste middel til at bidrage positivt både til samfundet og til egen livsførelse. For de unge handler det ikke så meget om en holdningsændring, men mere om at de har brug kompetencer til at handle herefter.

Metoder

Medarbejderne benytter sig af en række metoder og didaktiske greb til at facilitere ovenstående udvikling hos eleverne.

De voksne er rollemodeller

En vigtig metode er, at medarbejderne fremstår som gode rollemodeller. At de selv udviser den adfærd, som de forventer og ønsker af eleverne. Dette kan f.eks. handle om at deltage i aktiviteter på lige fod med eleverne:

Vi kunne aldrig drømme om at sætte den unge til at gøre noget, vi ikke selv ville. Altså, de har jo tit og ofte haft et dårligt møde med folkeskolen, ikke. Hvor der var en eller anden idrætslærer, der har stået:

”Nu skal I gøre sådan og sådan og sådan”, og så har han bare selv stået på sidelinjen. Vi deltager jo så vidt muligt selv i alle de aktiviteter vi har, også for at vise den unge, vi er faktisk, vi er ligeværdige. Og ikke står med den der løftede pegefinger. Og det har vi fundet ud af, at det giver rigtig, rigtig meget. Den unge føler sig lige pludselig accepteret (projektkoordinator)

Det kan også handle om at være rollemodel i forhold til at holde en positiv og respektfuld omgangstone; dvs. ikke skælde ud, ikke tale ned til men interessere sig for hinanden og være positiv. Flere af eleverne fortæller på forskellige måder, hvordan denne måde at være til stede på, har haft stor betydning:

Jeg har fået et skub af at være her. De har ikke rigtig gjort noget bestemt, eller lavet en undervisning. Det har bare været på den måde, de har været på (Katrine).

De er altså så glade og smilende og Kræn, hold da kæft, jeg tror ikke jeg har set ham sur. Altså, han kunne altid få en til at grine. Det smitter meget af, at han er så positiv. Fordi man bliver selv positiv, når man er sammen med positive mennesker (Simon)

Fokus på elevernes styrker

En anden metode er, at den voksne forsøger at få eleverne til at se på deres styrker fremfor at holde sig selv fast i det negative selvbillede, som de unge havde, da de startede på Pitstop. UU-vejlederen fortæller, hvordan hun igennem samtaler forsøger at få eleverne til at se styrkerne i sig selv :

Vi er jo med til at vise dem, hvem de er. Og når de bliver mere klar over hvem de er, så kan de meget bedre træffe nogle valg, der er gode for dem. Og hvis jeg er en dum skid, der ikke spejler alt det gode, de repræsenterer, så kan jeg jo ikke hjælpe dem med at træffe nogen som helst valg. (...) Jeg prøver i hvert fald i min vejledning at spejle... det kan jo godt være, at den unge jeg taler med ikke lige just er en bly viol, der bare lige trænger til lige lidt... men er en hård banan, som har brug for lidt mere finpudsning, ikke? Men jeg prøver rigtig meget i min vejledning at spejle den unge, med alle de gode ting jeg ser i den unge og nedtone de andre. Så når de ser sig selv i spejlet, at de... det lyder noget langhåret det her, det kan jeg godt høre (griner), men når de ser sig selv, så ser de sig selv i det bedste lys. Så når de træffer valg om deres fremtid, at det bliver gjort, når de ser sig værende bedst. Altså, det tænker jeg, at det må være min fornemste opgave i det her.

Både de daglige medarbejdere på Pitstop og elevernes uu-vejleder taler løbende med eleverne om deres fremtid og uddannelsesplaner. Hvad har eleverne lyst til og hvad er realistisk? Uu-vejlederen sætter her ord på, hvordan hun forsøger at få eleverne til at se sig selv som personer, der mestrer rollen som fremtidige elever på en ungdomsuddannelse. I det fremtidige arbejde ønsker både UU og Pitstop at inddrage eleverne i endnu højere grad i forhold til at arbejde med målsætninger for elevernes uddannelsesparathed og fremtidsplaner. Uddannelsesplanen skal i højere grad bruges som et fælles arbejdsredskab til dette.

”At have hjertet med” som professionel

En tredje metode er at medarbejdernes relation til eleverne bygger på en adfærd og tilgang til eleverne, der viser, at medarbejderne holder af eleverne og vil dem, det bedste:

Tingene foregår med en vis kærlighed; i hvert fald, at vi vil jeres bedste. Det synes jeg, det gennemsyrrer simpelthen det hele. Det er derfor vi er her sammen med jer. (...) De troværdige voksne... det er nok en mangelvare for nogen. Her har de haft både gruppen, men også de troværdige voksne, som de kan regne med og støtte sig op ad. Og så er de positive. Det løfter jo altid, at møde nogen med et smil og en der har noget energi, det smitter som regel af. (UU-leder)

Medarbejderne bruger flere gange i løbet af interviewet i termer som "at have hjertet med", "at vise omsorg", "at have et bankende hjerte" og "kærlighed", når de taler om tilgangen til eleverne. Dette står ikke i opposition til at kunne stille krav og forventninger til at eleverne opfører sig på en bestemt måde, når de er på stedet, men fungerer som en grundstemning af at man holder af eleverne og er glade for at være sammen med dem. Det er en del af den professionelle relation og ses som en nødvendighed, hvis man ønsker at rykke denne gruppe af elever.

Forløbets indhold, almindidaktiske principper og medarbejdernes metoder skal altså få eleverne til at se sig selv som deltagere i et socialt fællesskab og som et menneske, der tager ansvar for sin fremtid ved at handle proaktivt og ansvarligt. Medarbejderne yder støtte, hvor den unge har behov for det i udviklingen mod dette. Ved at tale om det, ved vise det selv, og ved at bane vejen igennem netværket af ungeaktører i Varde Kommune.

Et andet vigtigt princip, som hele projektet hviler på, er princippet om transfaglighed i opgaveløsningen. Dette er også en vigtig metode eller tilgang til arbejdet med de unge, som har betydning for at det lykkes at gøre de unge klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

Transfaglighed

Det er afgørende for projektets succes med at gøre eleverne uddannelsesparate, at medarbejdere fra Pitstop og Varde Kommunes UU har et tæt, transfagligt samarbejde.

Transfaglighed som begreb henviser til, at professionelle anvender egen og andres faglighed som et bidrag til et professionelt samarbejde med andre professionelle aktører, der hvor problemstillinger er for komplekse til at blive løst af en enkel faggruppe. I dette projekt betragtes transfaglighed som et middel til at løse nogle af de komplekse problemstillinger, de unge står overfor i forhold til at kunne starte på og gennemføre en ungdomsuddannelse, og som hver enkelt faggruppe eller institution i sig selv ikke har metoder, redskaber og tilbud til at dække.

Transfaglighed operationaliseres her som en målrettet indsats for at få denne gruppe af unge i Varde Kommune til at gå i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse. Medarbejderne fortæller, at det er nødvendigt med et stærkt samarbejde med de andre aktører på området, og at man forstår hvad de kan bidrage med i samarbejdet om de unge og hvilke lovgivninger og systemer, de opererer efter.

I projektet fungerer UU som nøglepersoner i forhold til at visitere unge, som kan profitere af forløbet. Omvendt fungerer medarbejderne fra Pitstop som nøglepersoner i forhold til UUs vejledning af den enkelte unge. De deltager som tredjepart ved midtvejssamtalen, hvor de er med til at mediere samtalen mellem den unge og UU-vejlederen. De har et større kendskab til den unge, fordi de løbende taler med den unge om fremtidsplaner og uddannelsesmuligheder. De kan støtte den unge i at holde fast i deres ønsker og kan hjælpe både uu-vejlederen og den unge i at vurdere hvilke muligheder, der både er attraktive og realistiske for den unge.

Dette er med til at sikre en sammenhængende og kontinuerlig indsats for den unge. Dette bliver endnu vigtigere, når der involveres flere aktører end Pitstop og UU. En central aktør, der kommer ind over, hvis de unge fylder 18 år undervejs, er jobcentret:

De unge, der går her mens de bliver 18, de søger typisk kontanthjælp. Og så kommer de jo i berøring med en rådgiver fra Jobcenteret, og det der ikke skal ske, det er jo at rådgiveren snakker ud fra en anden platform, end man gør herfra UU og fra Pitstop, så den connection og den koordinering, den er rigtig væsentlig. At man sikrer de rigtige veje og afstemmer, hvad er det, sådan at der er en stringens i forhold til det unge menneske, hvad er det vi peger på og hvilken retning? Og at vi ikke får dobbeltindsatser, men parallelindsatser (leder af UU).

”Dobbeltindsatser” kan være konsekvensen, hvis de forskellige aktører i kommunen ikke har kendskab til hinanden og derfor sætter forskellige indsatser i gang overfor den unge. UU-vejlederen fortsætter:

Der er blevet lavet en samarbejdsaftale, hvor vi drøfter de her snitflader mellem Jobcenter og UU. Og det gør jo, at man som samarbejdspartner kommer til at tale sammen, kan man sige. Og det er jo på den store bane, rigtig givende, fordi det er jo ikke nogen vi egentlig taler så ofte med. Det betyder rigtig meget for os faktisk, når vi har med de 18+’ere at gøre. F.eks. i forhold til, at den unge får et uddannelsespålæg af jobrådgiveren. Så tænker jeg: ”Ja, men hvis nu jeg ikke vurderer, at du er klar til uddannelse, hvordan kan hun så give dig et uddannelsespålæg, når du skal bruge min vurdering til at komme ind på en ungdomsuddannelse?”. Så der har vi jo en problematik, som vi bliver nødt til at italesætte overfor jobrådgiverne og så blive klare i spytet på hvad vi så gør, når vi møder sådan en situation næste gang. Fordi ellers kommer den unge jo i klemme, og det jo det, vi skal undgå (uu-vejleder).

Det vil sige, at en sammenhængende og koordineret indsats er nødvendig, dels for at der ikke lige pludselig er mange forskellige aktører, der sætter hver sin indsats i gang overfor den unge, men også for at den unge ikke kommer i klemme i de forskellige systemer, der overlapper hinanden, som i ovenstående eksempel.

Fremtiden for projektet: fokus på udvidet samarbejde

Under forudsætning af at Varde Kommune vælger at implementere Pitstop i den kommunale drift, når Region Syddanmarks midler fra uddannelsespuljen udløber i efteråret 2013, er det i transfagligheden, at projektet skal udvides og styrkes.

Pitstop og UU skal opbygge et tættere samarbejde og kendskab til de afgivende institutioner (som 10. kl. centeret og produktionsskolerne) og de aftagende ungdomsuddannelser. For at skabe sammenhæng og kontinuitet for den unge er det vigtigt, at UU og Pitstop kender de institutioner hvor den unge kommer fra, og hvor de skal hen.

Erfaringerne fra første hold viser, at der desværre er flere unge, der er stoppet på deres ungdomsuddannelse igen. Dette viser, at de unge fortsat har behov for støtte, når de er startet på en ungdomsuddannelse. Elevinterviewene viser, at eleverne forventer, at Pitstop hjælper dem, fordi de har særlige udfordringer, men at når de skal til at starte på en ungdomsuddannelse, så er de igen alene om at skulle klare sig igennem. Der er derfor især et behov for at udvikle metoder i samarbejde med de aftagende institutioner til at gøre det tydeligt for de unge, hvilke støtteforanstaltninger, de kan gøre brug af undervejs i deres ungdomsuddannelse for at forhindre et frafald. Et forslag fra medarbejderne selv handler om, at den unge og en medarbejder fra Pitstop møder op umiddelbart inden studiestart og ser stedet an sammen og undersøger hvilke muligheder der er for særlig støtte i forhold til f.eks. lektiecaféer, mentorordninger, psykologbistand og studievejleder, som den unge kan få brug for undervejs.

Andre vigtige partnere er de andre aktører kommunen har på banen i forhold til unge og voksne, der i større eller mindre grad har behov for særlige indsatser eller støtte i forhold til uddannelse og job. Der er behov for en større grad af udveksling af god praksis og erfaringer med hvad der virker for hvem:

Jeg kunne godt ønske, at man internt i kommunen kunne være lidt nysgerrig på hinandens tilbud. (...) Der er jo rigtig mange erfaringer, man kan trække på. At nogen af de mennesker, der er ansat på de forskellige projekter, de måske kunne tage lidt rundt og besøge hinanden og så se, hvad sker der her? ”Gud, gør I sådan, det var da en god idé. Det havde vi da aldrig nogensinde tænkt på. Altså, at man lader sig inspirere af hinanden. (...) Og det betyder, hvis nu man har en ung, som er hernede, som er 18, som ikke er klar til at gå i uddannelse, men du kender til de tilbud, f.eks. A to B eller Jobkompasset, eller hvad ved jeg? Så kunne man jo lave en anbefaling hernede fra, der siger, prøv og hør her... han er der og der, jeg tænker det næste skridt for den unge kunne være fint, at det kom til at hedde det, for så begynder tingene jo altså at spille rigtig godt sammen. (Projektleder for Varde Kommunes samlede ungeindsats)

Dette skal føre til udvikling af bedre praksis de enkelte steder, men også til en bedre og mere sammenhængende indsats overfor den unge.

Konklusion

Projektet formår overordnet set at gøre målgruppen af 15-17-årige ikke-uddannelsesparate unge klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

De unge, der starter på Pitstop, bliver erklæret ikke-uddannelsesparate, fordi de mangler personlige og sociale kompetencer. Deres faglige kompetencer er generelt gode nok til at starte på en ungdomsuddannelse. De unge, der gennemgår et forløb hos Pitstop fortæller, at de har fået boostet deres sociale og personlige kompetencer, så de føler sig klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse.

Projektet arbejder med at få eleverne til at se sig selv som personer, der mestrer rollen som fremtidige elever på en ungdomsuddannelse, som deltagere i et socialt fællesskab og som et mennesker, der tager ansvar for sin fremtid ved at handle proaktivt og ansvarligt.

Dette gør medarbejderne ved at lære eleverne at balancere mellem at lade sig drive af egen lyst og motivation og samtidig kunne deltage i et forpligtende fællesskab. De skal lære, at de har et ansvar for at bidrage til et respektfuldt og inkluderende miljø og dermed også til selv at være med til at definere og overholde regler for deltagelse i fællesskabet.

Medarbejderne benytter sig af forskellige didaktiske greb. En metode er at gå foran som rollemodel og vise hvordan igennem adfærd og positiv og respektfuld kommunikation. En anden er at arbejde med at få eleven til at se deres egne styrker. En tredje er, at den professionelle relation til de unge er båret af en grundstemning af, at medarbejderne holder af eleverne og har lyst til at være sammen med dem.

En afgørende metode, som hele projektet er bygget op omkring, er princippet om transfaglighed som et middel til at løse nogle af de komplekse problemstillinger, de unge står overfor i forhold til at kunne starte på og gennemføre en ungdomsuddannelse, og som hver enkelt faggruppe eller institution i sig selv ikke har metoder, redskaber og tilbud til at dække.

Medarbejderne i projektet arbejder kontinuerligt på at udvikle og forbedre redskaber og metoder til at arbejde med de unges uddannelsesparathed sammen med de unge.

Del 3: Om projekt *Pitstop*

Varde Kommune deltager i projekt *Transfaglighed* med udviklingen af et tilbud til 15-17 årige ikke-uddannelsesparate unge. Tilbuddet består af et 20 uger langt forløb og huses af ungdomsskolen i Varde. Projektet ønskes gennemført med henblik på at udvikle nye samarbejdsmetoder på tværs af kommunale enheder, uddannelsessteder, UU, erhvervsvirksomheder m.fl. således at den unge hele tiden oplever fornemmelsen af at "være på vej" mod muligheden for at tage uddannelse og få et aktivt og tilfredsstillende voksenliv. (<http://www.syddanskuddannelsesaftale.dk/projektbeskrivelse-transfaglighed-i-et-ungeperspektiv>)

Projekt *Transfaglighed i et ungeperspektiv*

Projekt "Transfaglighed i et ungeperspektiv" støttes af Region Syddanmarks uddannelsespulje og er en del af udmøntningen af Syddansk Uddannelsesaftale. Et af formålene med Syddansk Uddannelsesaftale er at være med til at løfte den politiske målsætning om at 95 % af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse.

Loven om uddannelsesparathed giver en mulighed for at få begreber på det der skal til for at den unge kan gennemføre en ungdomsuddannelse, og for at der kan etableres et samarbejde mellem grundskole, UU centre, ungdomsuddannelserne og de særlige tilbud, som kommuner fra d. 1.01.2011 har skulle etablere. Denne projektansøgning er blevet til ud fra ideen om, at man i samarbejde kan etablere de vilkår der skal til, for at de unge kan blive uddannelsesparate.

Projektet ønsker at udvikle redskaber, metoder og samarbejdsmodeller for arbejdet med ikke uddannelsesparate unge. Dette gøres i tre delprojekter, hvor der i projekt 1 er fokus på de kommunale sagsgange i arbejdet med de udsatte unge og overgange på tværs af ungdomsinstitutionerne fra udskoling til ungdomsuddannelserne. Hvordan optimeres samarbejdet til gavn for den unge? I delprojekt 2 udvikles der redskaber og metoder til dokumentation og vurdering af den unges uddannelsesparathed samt til forældresamarbejdet omkring dette, og i projekt 3 udvikles der nye tilbud i henholdsvis produktions-skole- og ungdomsskoleregiet i et samarbejde med ungdomsuddannelserne til de ikke uddannelsesparate unge.

I det samlede projekt skal den viden og de erfaringer der opsamles i de enkelte delprojekter bliver til gavn for de andre del projekter. De redskaber og metoder der udvikles i delprojekt 2 skal således udvikles og afprøves i de to andre projekter, og den viden og de erfaringer der indhøstes i delprojekt 1 skal indarbejdes i delprojekt 3s måde at håndtere de unge på

Formål med projekt *Transfaglighed i et ungeperspektiv*

- Via fokus på samarbejdsrelationer mellem kommunale aktører og ungdomsuddannelsesinstitutioner og i et transfagligt perspektiv, ønsker vi at udvikle nye metoder, redskaber og samarbejdsmodeller, der kan være med til at kvalificere den samfundsmæssige opgaveløsning i forhold til at realisere målsætningen om at 95 % af en årgang skal have en ungdomsuddannelse.
- Det samlede projekt bygger på et systemteoretisk grundlag og tager afsæt i et ungeperspektiv forstået således, at vi tager udgangspunkt i den unges forståelse af egen situation, og at vi arbejder med at den unge er aktiv deltager i egen udviklingsproces.

Del 4: Om evaluering af projekt *Pitstop*

Projektet *Transfaglighed i et ungeperspektiv*, og dermed også projekt *Pitstop*, evalueres af evaluator Anna-Maj Stride Geyti, University College Lillebælt. Projektet evalueres både i forhold til den kvalitative og den kvantitative effekt.

Formålet med den kvalitative evaluering af delprojekt 3, herunder projekt *Pitstop* er følgende:

1) At undersøge, om vejledere og andre relevante professionelle interessenter oplever at transfagligheden øger kvaliteten i arbejdet med unges uddannelsesparathed som konsekvens af større transfaglighed og projektets organisering? Hvilken forskel gør det? Hvad er det nye i at arbejde på denne måde? Hvilke barrierer er der? Sættes der nye mål for samarbejdet på baggrund af de erfaringer, der er gjort?

2) At undersøge hvordan de unge vurderer deres eget udbytte af at indgå i de forskellige forløb/indsatser?

Evalueringsmetodik

6 elever i alt fra Pitstops efterårshold 2012 deltog i to fokusgruppeinterviews med hver tre elever. Der er kun gennemført interviews med elever, der har gennemført deres forløb på Pitstop. Dette betyder, at der i den kvalitative evaluering er sat fokus på, at få indkredset de gode erfaringer i forhold til hvad der virker, når det lykkes at få de unge til at gennemføre forløbet og profitere af det. Evalueringen ser derfor ikke på, hvad der skulle eller kunne være gjort for de elever, der ikke gennemfører forløbet. Dette er en mere kompleks problemstilling, som evalueringen qua metode og ressourcer ikke kan belyse.

Den kvalitative evaluering bygger også på et medarbejderinterview gennemført i januar 2013, umiddelbart før Pitstop starter sit tredje forløb op. Interviewets resultater baserer sig derfor på deltagernes erfaringer fra de to første forløb. Interviewet blev gennemført med nøglepersoner i projektet:

Projektkoordinator Kræn Platz Thomsen

Projektleder og viceungdomsskoleinspektør Svend Aage Hansen

UU leder Henrik Michael Nielsen

UU ungevejleder Lonnie Sjørvad

Projektleder for Varde Kommunes samlede ungeindsats Louise Schmidt Nielsen

Den kvantitative evaluering belyser, hvor stor en andel af de visiterede elever, der gennemfører og går i gang med en ungdomsuddannelse.

Del 1 i rapporten samler op på resultaterne fra den kvalitative evaluering og på status på den kvantitative evaluering. Del 2 uddyber resultaterne fra den kvalitative evaluering.

Bilag: Kvantitativ evaluering pr. januar 2013. Den kvantitative effekt evalueres endelig ved projektets afslutning.

Bilag: Status på effektmål januar 2013

Deltagerne i Pitstop har gjort status på projektets effektmål i januar 2013. Status kan ses i nedenstående. Den kvantitative effekt evalueres endelig ved projektets afslutning.

Hold 1.

20. jan – 22. jun 2012

Vi begyndte vi med 12 elever, ca. halvdelen var inden for vores primære målgruppe de 15-17 årige. Efter en månedstid var der et frafald på i alt 4 elever (pga. forkert målgruppe). De resterende 8 mødte stabilt resten af tiden og fuldførte deres 20 uger på PitStop. (5 piger og 3 drenge)

De 8 har efterfølgende påbegyndt flg.:

- 2 Handelsskolen (1 stoppet igen efter ca. 3 måneder)
- 1 HF (stoppet efter ca. 6 måneder)
- 1 Tekniskskole
- 1 10 i Campus
- 1 10 kl. VUC (Stoppet igen efter ca. 3 måneder)
- 1 AspIT på EUC VEST
- 1 Flyttet til Odense lige efter afslutningen på Pitstop

Hold 2

20. aug – 11 jan 2013

Vi begyndte med 16 elever alle henvist fra UU alle inden for vores primære målgruppe. Efter 13 uger havde vi et frafald på 3 elever, 1 fandt arbejde og de to andre havde andre personlige problemer at arbejde med. De resterende 13 elever der fuldførte er også mødt meget regelmæssigt op.

Af de 13 elever er flg. nu i gang med:

- 4 på produktionsskole indtil sommer hvorefter de 2 skal på handelsskole, 1 på gymnasial og den sidste vil i gang med en slagter uddannelse.
- 2 skal i gang med en EGU
- 2 har fundet arbejde, men vil på sigt til Aarhus at læse. (1 har siden skiftet mening og har sendt ansøgning til Hansenberg, hvorfor hun vil flytte til Kolding)
- 1 SOSU (stoppet igen efter ca. 1 måned)
- 3 har valgt at tage et forløb mere på PitStop efter eget ønske.
- 1 Er uafklaret.

I alt har vi det sidste år haft 21 elever der har gennemført et forløb på PitStop (13 piger og 8 drenge). Af de 21 har de 16 påbegyndt anden form uddannelse eller arbejde, 3 der har fået forlænget deres ophold på PitStop, 1 er flyttet fra kommunen og 1 der er uafklaret med hvad hun vil.

Hold 3

28 jan – 28 jun 2013

16 elever (8 drenge og 8 piger)